

Nr 341.

Av herrar **Edberg** och **Viklund** i Oviken, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 110, angående grunder för bestämmelser i fråga om användande av sax för fångande av djur.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 110 föreslås, att förbudet för användandet av trampsax vid fångandet av vissa rovdjur skall upphävas beträffande de fyra nordligaste länen. Ett bifall till denna framställning kommer helt säkert att hälsas med tillfredsställelse icke blott av jägare utan jämväl av en hel del andra personer, som kommit till insikt om den stora skadegörelse, som rovdjuren — då i synnerhet räven — under de år saxförbudet varit gällande anställt bland allt vad småvilt heter i de norrländska skogarna.

I stort sett dela vi visserligen den uppfattning, som kommit till synes i de sakkunnigas utlåtande, men vi kunna dock icke i allt instämma i de uttalanden, som däri göras.

I en motion nr 192 av år 1919 föreslogs den bestämmelsen, att bågarna å de för räv avsedda trampsaxarna borde vara minst 8 millimeter tjocka och att saxens höjd icke skulle få överstiga 10 centimeter, detta med den motiveringen, att saxarna därigenom komme att bli betydligt mindre plågsamma för djuren, enär saxskalmarna i så fall icke skulle krossa benpipan på djuret utan i stället slå så lågt å benet, att de träffa endast de mjukare delarna av foten. Denna bestämmelse avstyrkes emellertid av de sakkunniga med följande motivering: »De plågor, saxen förorsakar, torde ej heller med hänsyn till det hårda tryck, vari skalmarna måste hållas mot varandra för att djuret ej skall slippa loss, kunna i nämnvärd grad minskas genom föreskrift om viss höjd

eller bredd å skalmarna.» Den praktiska erfarenheten visar emellertid, att föreskrifter av ovan angivet slag skulle i hög grad mildra de plågor, som förorsakas av trampsaxarna, och vi anse, att djurskyddssynpunkterna även i denna fråga böra beaktas så långt detta eljest är möjligt. Vi våga sålunda hemställa, att utskottet beaktar denna sak vid handläggningen av detta ärende.

De sakkunniga tala i sitt betänkande om, att man skulle kunna mildra de plågor, som förorsakas av de otandade trampsaxarna, genom att linda skalmarna med tyg, gummi eller dylikt. Detta kan ju möjligen låta tänka sig, då det gäller varg eller järv — därom sakna vi erfarenhet — men vid rävfångst är ej något dylikt att tänka på, såframt något resultat skall vinnas. Rävnen har nämligen ett så skarpt utvecklat luktsinne, att den icke låter fånga sig i en på dylikt sätt behandlad sax.

De sakkunniga föreslå, att rätten att använda sax bör göras beroende av länsstyrelsens tillstånd. Härmed avses, att endast personer, kända för pålitlighet och ordentlighet, skola få tillfälle till dylik fångst. Vi förstå denna synpunkt men betvivla starkt, att det åsyftade vinnes genom denna bestämmelse. En dylik föreskrift skulle leda till en hel del lagöverträdelser; trakasserier med därav följande osämja mellan grannar och fångstmän bleve helt säkert vanliga, och för de saxfångare, som bo långt avlägset från post och kommunikationer, bleve en dylik bestämmelse synnerligen besvärlig att uppfylla. För övrigt behöver det i detta fall knappast befaras, att missbruk i någon nämnvärd omfattning skola förekomma. Saxfångst — i synnerhet av räv — är nämligen en konst, som det erfordras mycket lång tid och mycket stor erfarenhet för att kunna med någorlunda framgång utöva, och det blir sålunda *under alla förhållanden* endast ett fåtal personer, som komma att syssla därmed. Ihågkommas bör också, att det icke alltid blir så lätt för länsstyrelsen att avgöra, vilka personer, som äro de lämpligaste att bedriva saxfångst, och att det ingalunda är säkert, att ansökningar om tillstånd komma att avgöras efter fullt rättvisa grunder. Vi hålla sålunda före, att någon bestämmelse om särskilt tillstånd för fångande av rovdjur i sax ej bör ifrågakomma. I den kungl. propositionen föreslås vidare, att förbudet mot fångande av lekatt (vessla) i trampsax fortfarande måtte bestå även i de nordligaste länen. Massor av dessa små rovdjur förekomma i de norrländska skogarna, där de enligt all erfarenhet anställa synnerligen stor skada därigenom, att de hemsöka skogsfåglarnas bon samt uppåta deras ägg och ungar. Även nyfödda harungar falla ofta nog offer för dessa små men mycket rovgiriga djur. Det synes oss sålunda ur jakt-

vårdssynpunkt synnerligen oklokt att längre upprätthålla saxförbudet beträffande dessa djur och detta så mycket mer som något djurplågeri här knappast kan komma ifråga av den enkla orsaken, att dessa små djur i de flesta fall ögonblickligen dödas, då saxen slår ihop.

På grund av vad vi sålunda anfört, våga vi föreslå,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 110 måtte uttala sig för:

1) att särskilda bestämmelser böra utfärdas beträffande rävsaxskalmarnas höjd och tjocklek;

2) att bestämmelsen om länsstyrelsens tillstånd för utövande av djurfångst med sax måtte utgå; samt

3) att förbudet mot fångande av lekatt (vessla) i trampsax måtte upphävas.

Stockholm den 3 mars 1920.

P. J. Edberg.

D. Viklund.